

Hoge verwachtingen 'doen'

Congres Ontwikkelkracht: Samen ontdekken

Woensdag 21 januari 2026

Lia Voerman

Lector didactiek van hoge verwachtingen

lia@fabervoerman.nl

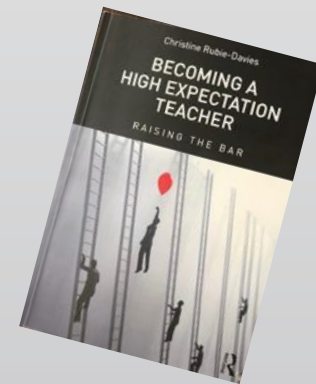
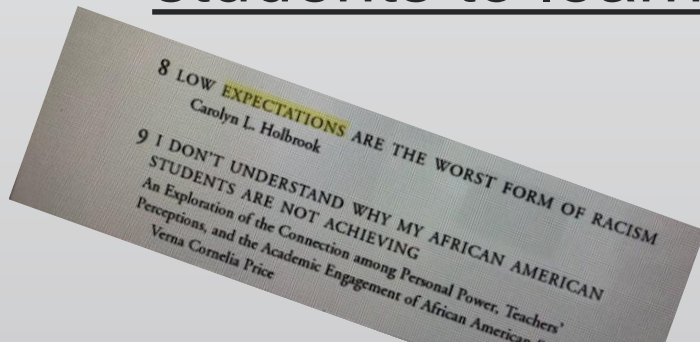

Op Google

Onderzoek laat zien

- Promoting high expectations, and eliminating racism
- Inside the Golem effect: how bosses can kill their subordinates' motivation
- High expectations of long-term ex-state hospital patients
- Hard work and high expectations: Motivating students to learn

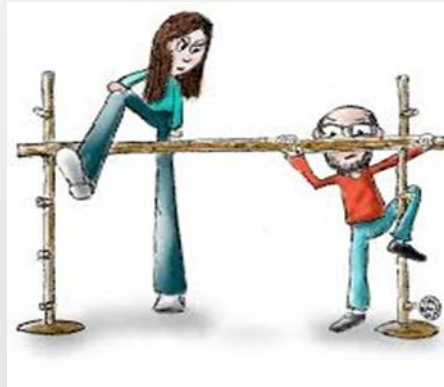

De Verwarring

Hoge verwachtingen
van de leraar zijn wat
anders dan het
leerpotentiaal van de
leerling

Hoge verwachtingen,
niet alleen maar:
de lat hoog leggen

Hoge verwachtingen
gaan niet over de lat,
maar over de weg
ernaar toe

Wat dan wel?

- Globale verwachtingen
- Microverwachtingen: de verwachtingen tijdens de weg naar het doel

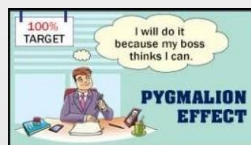
Hoe worden verwachtingen gevormd?

- ⑩ Sociaal economische status en etniciteit
- ⑩ Sociale klasse en welvaart van gezin van herkomst en opleiding van ouders
- ⑩ Eerdere prestaties en ingeschatte inzet en motivatie
- ⑩ Gender
- ⑩ Etiketten zoals ADHD, ASS, etc.; gender; stereotypen
- ⑩ Schoolkenmerken en cultuur en geloof in eigen kunnen van leraren

(Armoede in de school, 2020; De Boer et al., 2010; Doyle et al., 2023; Peterson et al., 2016; Pit-ten Cate & Glock, 2018; Rubie-Davies, 2015; Rubie-Davies & Meissel, 2018; Timmermans et al., 2015; Van den Bergh et al., 2010; Wang et al., 2018)

Verband tussen verwachtingen, interventies en leerresultaten

(Rosenthal Jacobson, 1968; Ruby-Davies, 2015)

Verwachtingen: - Hoge

- Lage

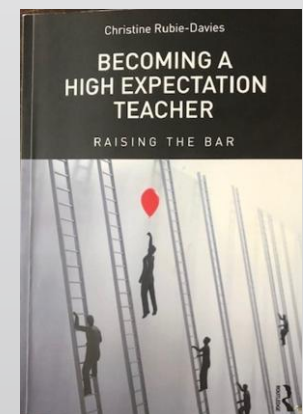
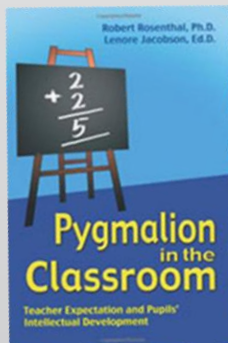
Interventies:

- vriendelijk
- veel vragen
- veel feedback
- weinig aanwijzingen

- niet zo vriendelijk
- weinig vragen
- weinig feedback
- veel aanwijzingen

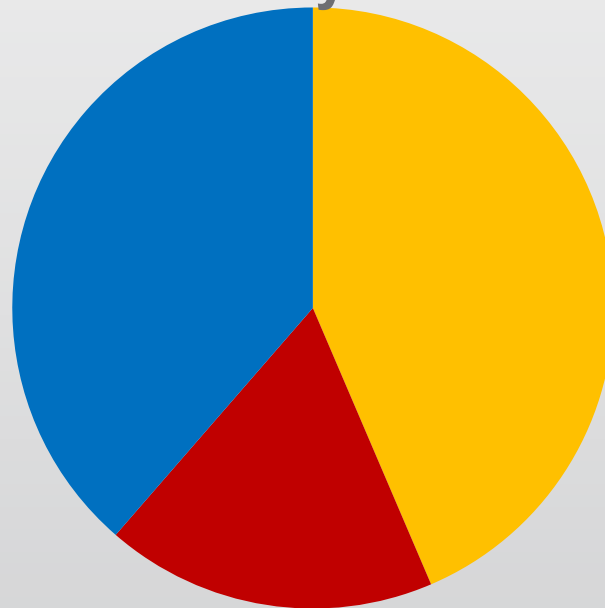
Resultaat: Hoge leerresultaten

Lage leerresultaten

Interventieanalyse: schat jezelf in

Interventieanalyse

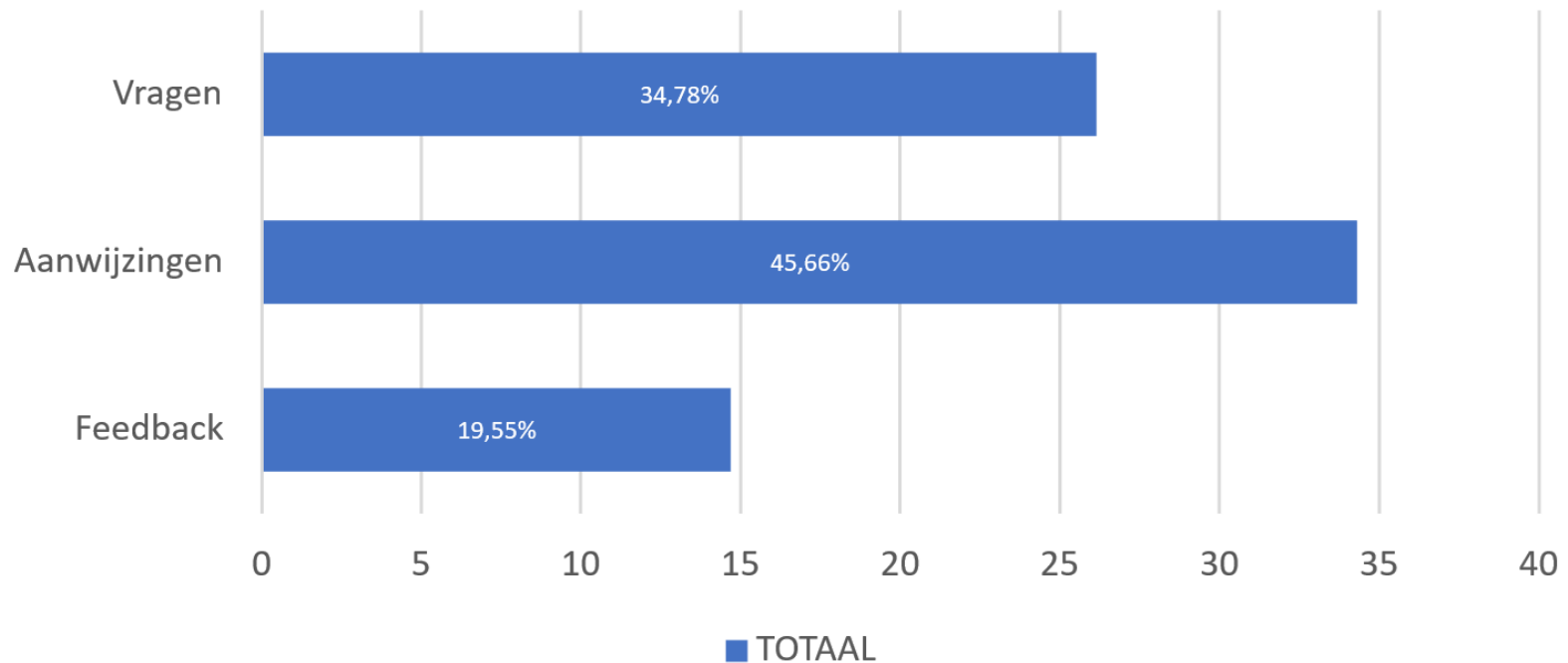
■ aanwijzingen

■ feedback

■ vragen

Onderzoek: 963 leraren PO,VO,MBO,HBO 68.290 interventies

Verdeling gemiddelde aanwijzingen, vragen en feedback

Hoge verwachtingen: Film

Vragen

Vragen	Hoge verwachtingen	Lage verwachtingen
Tijd om te antwoorden	docenten wachten langer op een antwoord	docenten wachten niet heel lang op een antwoord
Bij een verkeerd antwoord	herhalen of parafraseren van de vraag; helpen om het antwoord te vinden	docent geeft een aanwijzing of geeft iemand anders de beurt
Beurten	meer beurten	minder beurten
Tevredenheid docent	docenten zijn minder snel tevreden met een antwoord	docenten zijn snel tevreden ook met een half goed antwoord

Feedback

Feedback	Hoge verwachtingen	Lage verwachtingen
Niet specifieke feedback	geen niet-specifieke positieve feedback bij een fout antwoord	vaker 'goed zo' bij een fout of half goed antwoord
Negatieve feedback		meer negatieve feedback
Positieve feedback		minder positieve feedback
Specifieke feedback	meer specifieke feedback, zowel positief als negatief	minder specifieke feedback, zowel positief als negatief

Aanwijzingen

Aanwijzingen:	Hoge verwachtingen	Lage verwachtingen
Inhoud van de aanwijzingen	hoogwaardige aanwijzingen met meer inhoud.	krijgen meer aanwijzingen, op lager niveau
zelfstandigheid	meer autonomie	mogen minder zelfstandig werken; leraar zit 'er meer op'.

Non-Verbaal

- krijgen minder aandacht
- zitten verder van de docent vandaan,
- leraren hebben minder onderonsjes met ze,
- Krijgen bij het beoordelen van werk een lager cijfer.
- leraren zijn minder vriendelijk tegen ze
- hebben minder oogcontact met ze
- glimlachen minder tegen ze

KIM

